

Školní poradenské pracoviště

Gymnázium Karla Čapka Dobruška

Výchovný poradce: Mgr. Zuzana Čapková

Školní metodik prevence: Mgr. Jana Sprengerová

Obsah:

1. Obecná charakteristika činnosti Školního poradenského pracoviště
2. Popis a vymezení rozsahu činnosti pedagogických pracovníků Školního poradenského pracoviště
 - 2.1 Výchovní poradce
 - 2.2 Metodik prevence
3. Preventivní program školy
4. Strategie předcházení šikaně
5. Strategie předcházení školní neúspěšnosti

1. Obecná charakteristika činnosti Školního poradenského pracoviště

Školní poradenské pracoviště se řídí pravidly stanovenými Školským zákonem č. 561/2004 Sb. a vyhláškou č. 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních (novelizace k 1.9. 2016 vyhláškou č. 197/2016 Sb).

Na gymnáziu jsou zajišťovány poradenské služby v rozsahu odpovídajícím počtu a vzdělávacím potřebám žáků školy zaměřené na:

- poskytování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
- sledování a vyhodnocování účinnosti zvolených podpůrných opatření
- prevenci školní neúspěšnosti
- kariérové poradenství spojující vzdělávací, informační a poradenskou podporu k vhodné volbě vzdělávací cesty a pozdějšímu profesnímu uplatnění
- podpora vzdělávání a sociálního začleňování žáků z odlišného kulturního prostředí s odlišnými životními podmínkami
- podporu vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných
- průběžnou a dlouhodobou péči o žáky s výchovnými či vzdělávacími potížemi
- vytváření příznivého sociálního klimatu pro přijímání kulturních a jiných odlišností ve škole
- včasnou intervenci při aktuálních problémech u jednotlivých žáků a třídních kolektivů
- předcházení všem formám rizikového chování včetně různých forem šikany a diskriminace
- průběžné vyhodnocení účinnosti preventivních programů uskutečňovaných školou
- metodickou podporu učitelům při použití psychologických a speciálně pedagogických postupů ve vzdělávací činnosti školy
- spolupráci a komunikaci mezi školou a zákonnými zástupci
- spolupráci školy při poskytování poradenských služeb se školskými poradenskými zařízeními

2. Popis a vymezení rozsahu činnosti pedagogických pracovníků Školního poradenského pracoviště

2.1 Výchovný poradce

Výchovný poradce se věnuje především žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, žákům s jiným typem znevýhodnění, žákům s ohroženým prospěchem i žákům s výjimečným nadáním. S žáky systematicky pracuje na konkrétním uzpůsobení podmínek vzdělávání s cílem jejich ideálního zajištění. Poskytuje poradenskou činnost a spolupracuje s odbornými poradenskými zařízeními, s rodiči žáků i s dalšími odbornými poradci z oblasti vzdělávání a kariérového poradenství.

Vytváří individuální vzdělávací plány, plány pedagogické podpory a plány proti školní neúspěšnosti pro zdařilé zvládnutí studia. V případě potřeby poskytuje žákům kariérové poradenství spolu s metodikem prevence a s dalšími odbornými pracovníky školy. Podílí se na prezentaci školy a na pořádání odborných i zážitkových programů.

Detailní vymezení činnosti výchovného poradce:

- Je přímo podřízen řediteli školy.
- V interních vztazích jedná svým jménem, v externích vztazích jedná jménem školy se zákonnými zástupci ve věcech týkajících se jejich dětí – žáků školy.
- Výkon a rozsah činností:
 - Komplexní vzdělávací a výchovná činnost ve všeobecně vzdělávacích nebo odborných předmětech spojená s tvorbou a průběžnou aktualizací pedagogické dokumentace, kterou pedagogický pracovník vytváří, a podle níž postupuje při výkonu své přímé pedagogické činnosti nebo spojená s tvorbou a průběžnou aktualizací individuálních vzdělávacích plánů.
 - Je odborným poradcem třídních v oblasti diagnostiky a profesionální orientace.
 - Informuje rodiče a žáky o možnostech dalšího pomaturitního studia a o možnostech uplatnění absolventů v praxi.
 - Zajišťuje evidenci žáků se specifickými vývojovými poruchami, podává ve spolupráci s třídními učiteli návrhy na jejich vyšetření, seznamuje s výsledky vyšetření ihned třídní učitele, na pedagogických poradách všechny vyučující. Sleduje výsledky práce vyučujících v této oblasti, informuje o nich ředitele školy.
 - Sleduje změny v právních předpisech týkajících se problematiky výchovného poradenství a seznamuje s nimi pedagogické zaměstnance.
 - Vzdělává se v oblasti nových a alternativních výchovných trendů, informuje o nich vyučující, navrhuje jejich účast na akcích DVPP zaměřených do oblasti výchovného poradenství.
 - Zvýšenou pozornost věnuje dětem a mládeži s problémovým vývojem a s rizikovým chováním.
 - Zajišťuje, aby všichni pedagogičtí a výchovní pracovníci spolupracovali se zákonnými zástupci žáků při přípravě a realizaci preventivních, osvětových a konzultačních akcí.
 - Podává návrhy na způsob integrace zdravotně postižených žáků.
 - Spolupracuje s pracovníkem zodpovědným za provádění a koordinaci preventivních aktivit v oblasti prevence zneužívání návykových látek. Spolu s ním sleduje projevy zneužívání návykových látek a ostatní sociálně patologické jevy (patologické hráčství, šikanování, vandalismus, brutalita, rasismus, kriminalita a další) a navrhuje cílená opatření.
 - Ve spolupráci s třídními učiteli řeší závažné výchovné problémy.
 - Kontroluje a potvrzuje přihlášky na VŠ.
 - V rámci možností eviduje a statisticky zpracovává přijetí/nepřijetí absolventů na zvolené obory.

- Spolupracuje s úřadem práce.
- Vede učitele k hlubšímu poznávání žáků (i v mimoškolní oblasti).
- Zabývá se podněty žáků ke zlepšování vztahu učitel-žák, řeší problematiku situace.
- Věnuje zvýšenou pozornost problémovým a talentovaným žákům.
- Odpovídá za informovanost učitelů v případě problémů žáků (zdravotní, rodinné, studijní aj.).
- Spolupracuje s vedoucími předmětových komisí, Sdružením rodičů při Gymnáziu Karla Čapka a Studentskou radou.
- Plní funkci uvádějícího učitele po stránce pedagogické a metodické.
- Spoluorganizuje malé maturity.
- Zajišťuje testování studentů.
- Podílí se na náborových akcích k získávání zájemců o studium na GKČ.

2.2 Metodik prevence

Školní metodik prevence vykonává metodickou, koordinační, informační a poradenskou činnost s cílem předcházet výskytu rizikového chování a sociálně nežádoucích jevů u žáků. Vypracovává a realizuje minimální preventivní program školy. Působí na škole jako poskytovatel poradenských služeb spolu s výchovným poradcem. Spolupracuje s třídními učiteli, podporuje bezpečné klima ve třídách i ve škole. Vyhodnocuje varovné signály spojené s možností výskytu rizikového chování. Zajišťuje a předává odborné informace o problematice sociálně nežádoucích jevů, nabídkách programů, metodách a formách primární prevence pedagogickým pracovníkům školy. Prezentuje výsledky preventivní práce školy.

Detailní vymezení činnosti metodika prevence:

- Je přímo podřízen řediteli školy. Není vedoucím zaměstnancem, tato funkce je pouze metodická.
- Výkon a rozsah činností:
 - Komplexní vzdělávací a výchovná činnost ve všeobecně vzdělávacích nebo odborných předmětech spojená s tvorbou a průběžnou aktualizací pedagogické dokumentace, kterou pedagogický pracovník vytváří, a podle níž postupuje při výkonu své přímé pedagogické činnosti nebo spojená s tvorbou a průběžnou aktualizací individuálních vzdělávacích plánů.
 - Vykonává činnosti metodické, koordinační, informační a poradenské:
 - Metodické a koordinační činnosti:
 - Koordinace tvorby a kontrola realizace preventivního programu školy.
 - Koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislosti, násilí, vandalizmu, sexuálního zneužívání, zneužívání

sektami, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškození a dalších sociálně patologických jevů.

- Metodické vedení činnosti učitelů školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů (vyhledávání problémových projevů chování, preventivní práce s třídními kolektivy apod.).
 - Metodická spolupráce s výchovným poradcem školy.
 - Koordinace vzdělávání pedagogů školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů.
 - Koordinace přípravy a realizace aktivit zaměřených na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu a na integraci žáků/cizinců; prioritou v rámci tohoto procesu je prevence rasizmu, xenofobie a dalších jevů, které souvisejí s otázkou přijímání kulturní a etnické odlišnosti.
 - Koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence sociálně patologických jevů, s metodikem preventivních aktivit v pedagogicko-psychologické poradně a s odbornými pracovišti (poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými a dalšími zařízeními a institucemi), které působí v oblasti prevence sociálně patologických jevů.
 - Kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu sociálně patologických jevů.
 - Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence sociálně patologických jevů a zajišťování těchto zpráv a informací v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů.
 - Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření.
- Informační činnosti:
- Zajišťování a předávání odborných informací o problematice sociálně patologických jevů, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogům školy.
 - Prezentace výsledků preventivní práce školy, získávání nových odborných informací a zkušeností.
 - Vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence sociálně patologických jevů (orgány státní správy a samosprávy, střediska výchovné péče, pedagogicko-psychologické poradny, zdravotnická zařízení, policie, orgány sociální péče, nestátní

organizace působící v oblasti prevence, centra krizové intervence a další zařízení, instituce, organizace i jednotliví odborníci).

▪ Poradenské činnosti:

- Vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy sociálně nežádoucího chování; poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště (ve spolupráci s třídními učiteli).
- Spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje sociálně patologických jevů u jednotlivých žáků a tříd a participace na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj sociálně patologických jevů ve škole.

3. Preventivní program školy

Preventivní aktivity Gymnázia Karla Čapka v Dobříši jsou shrnuty v samostatném dokumentu **Dlouhodobá školní strategie primární prevence na GKČD 2018 – 2023 a v Minimálním preventivním programu**, který je zpracováván na jeden školní rok.

Obecně preventivní program je zaměřen na výchovu a vzdělávání žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a emočně sociální rozvoj, na komunikační dovednosti.¹

4. Strategie předcházení šikaně

Školní program proti šikanování vychází z metodického pokynu k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č. 21149/2016 Sb.

Vytváření školního programu proti šikanování je dlouhodobý a trvalý proces. Určují ho dva znaky – celoškolský rozměr a zaměření na specifickou prevenci. Aby škola žáky účinně chránila před šikanováním, zapojí všechny pedagogické pracovníky.

Zaměření na specifickou prevenci vypovídá, že se program věnuje výhradně řešení šikany, a to prostřednictvím specifické primární prevence a prevence sekundární.

¹ Preventivní program vychází z klíčových dokumentů – metodický pokyn č.j. 21149/2016 a č.j. 21291/2010-28.

Školní program proti šikanování má univerzální charakter a lze jej použít jako jednotící princip i pro ostatní rizikové chování, a tak vytvořit integrovaný, ucelený preventivní program školy.

Školní program proti šikanování má 13 hlavních komponent a zaměřuje na:

1. zmapování situace – analýza a evaluace (před a po zavedení programu či opatření a také v jeho průběhu)
2. motivování pedagogů pro změnu
3. společné vzdělávání a supervize všech pedagogů
4. užší realizační tým (zástupce vedení, nejlépe ředitel, školní poradenské pracoviště, třídní učitel)
5. společný postup při řešení šikanování (viz příloha č. 6 metodického pokynu č. 21149/2016 Sb.)
6. primární prevence v třídních hodinách
7. primární prevence ve výuce
8. primární prevence ve školních i mimoškolních programech mimo vyučování
9. ochranný režim (školní řád, dohledy učitelů)
10. spolupráce s rodiči (vhodný způsob seznámení s prevencí a řešením šikany ve škole, například na webových stránkách, pomocí informativního dopisu a při třídních schůzkách)
11. školní poradenské služby
12. spolupráce se specializovanými zařízeními
13. vztahy se školami v okolí (domluva ředitelů na spolupráci při řešení šikany, kdy se jí účastní žáci různých škol)

5. Strategie předcházení školní neúspěšnosti

Strategie předcházení školní neúspěšnosti na Gymnáziu Karla Čapka vychází z vyhlášky č. 27/2016 Sb.

V rámci Školního poradenského pracoviště pracuje výchovná poradkyně s žáky ohroženými školní neúspěšností. Ve spolupráci s třídními učiteli a vyučujícími zajišťuje žákům s SPU poskytování doporučených podpůrných opatření.

Třídní učitelé vyhodnocují prospěch žáků ve třídě a jejich seznam předají výchovnému poradci. U nově podchycených žáků je zjišťována příčina zhoršení prospěchu a vypracován Plán podpůrných opatření.

Za prospěchově slabého žáka je považován student, který je hodnocen v 1. a 3. čtvrtletí stupněm nedostatečně alespoň v jednom předmětu nebo je hodnocen stupněm dostatečně ve 4 a více předmětech.

Pravidelně je na pedagogické poradě školy vyhodnocována situace ve vzdělávání žáků ohrožených školní neúspěšností a všichni jsou s ní seznámeni. V případě zhoršení školního prospěchu jsou neprodleně informováni rodiče prostřednictvím třídních učitelů. Výchovný poradce v tomto případě projedná na následující třídní schůzce nebo individuální schůzce či konzultaci se zákonnými zástupci prospěchově slabšího

žáka jeho studijní výsledky a navrhne možnosti řešení. V případě jejich nepřítomnosti na třídních schůzkách je vyzve k projednání ve škole.

Výchovný poradce individuálně konzultuje studijní výsledky a jejich příčiny také se studentem, třídním učitelem a vyučujícím daných předmětů. Poznatky z těchto konzultací jsou též zahrnuty do Plánu podpůrných opatření.

V rámci strategie předcházení školní neúspěšnosti spolupracuje výchovný poradce též se studentskou radou při zajišťování doučování prospěchově slabého žáka s jeho spolužáky.

V případě potřeby či zájmu také nabízí prospěchově slabému žákovi a jeho zákonným zástupcům zprostředkování spolupráce s odborníky z PPP a SVP. Výchovný poradce se podílí i na koordinaci spolupráce mezi žákem a vyučujícím. Každý vyučující poskytuje individuálně konzultační hodiny.

Na konci každého klasifikačního období výchovný poradce vyhodnocuje výsledky práce vyučujících s prospěchově slabými žáky a spolupráci s rodiči těchto žáků. Vede evidenci těchto hodnocení.

Program poradenských služeb na GKČD zpracovala:

Mgr. Zuzana Čapková – výchovný poradce

Mgr. Jana Sprengerová – metodik prevence

Dokument je platný od 1. 11. 2018.

V Dobříši dne 1.11. 2018

Ředitel školy: RNDr. Jiří Kastner